บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 แผนปฏิบัติการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 2,529 คน จากสถานศึกษา จำนวน 170 แห่ง จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 961 คน จากสถานศึกษา จำนวน 121 แห่ง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 1,568 คน จากสถานศึกษา จำนวน 49 แห่ง

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan . 1970, p. 608) จำนวน 335 คน แยกเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 127 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 208 คน และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก เพื่อเลือกสถานศึกษา จำนวน 118 แห่ง ดังตาราง 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา		ครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สถานศึกษาขนาดเล็ก	121	84	961	127
สถานศึกษาขนาดใหญ่	49	34	1,568	208
รวม	170	118	2,529	335

3.1.3 การเลือกสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างในตาราง 1 จำนวน 118 แห่ง

3.1.4 กลุ่มตัวอย่างประชากรครู ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 118 แห่ง แยกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 84 แห่ง ครูผู้สอน จำนวน 127 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 34 แห่ง ครูผู้สอน จำนวน 208 คน รวมครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 335 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบสอบถามรวม 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน ใน 9 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง 3) ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) ด้านการให้บุคลากรและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน 6) ด้านการวัดผลและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง 7) ด้านการให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ 8) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน และ 9) ด้านการประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอน ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับคือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ระดับสภาพการดำเนินงาน

5 หมายถึง มีสภาพที่สามารถดำเนินงานได้ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพที่สามารถดำเนินงานได้ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพที่สามารถดำเนินงานได้ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพที่สามารถดำเนินงานได้ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพที่สามารถดำเนินงานได้ในระดับน้อยที่สุด

ระดับปัญหา

5 หมายถึง ปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม แนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ใน 9 ด้าน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ซึ่งเป็นแบบจัดลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 , 2 และ 3 และให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้จากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเป็นคำถาม

2) กำหนดขอบเขตของคำถาม จากตัวแปรตามที่จะศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ใน 9 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง 3) ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) ด้านการให้บุคลากรและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน 6) ด้านการวัดผลและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง 7) ด้านการให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ 8) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน และ 9) ด้านการประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนรู้

3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยการนำกรอบแนวคิดการวิจัยสภาพและปัญหาการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนใน 9 ด้าน ที่ผู้วิจัยสรุปไว้ท้ายบทที่ 2 มาเป็นเนื้อหาสร้างแบบสอบถาม

4) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แนะนำ ปรับปรุง แก้ไข เนื้อหา และการใช้ภาษา

3.2.2 การตรวจสอบเครื่องมือ

1) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC) จำนวน 5 ท่าน ดังนี้คือ

(1) นายยงยุทธ ทรัพย์เจริญ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

(2) นายสมควร รุ่งเรือง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

(3) ดร.วิโรจน์ ศรีโภคา รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

(4) นางสุนันทา วงศ์สมบูรณ์ อาจารย์ 3 ระดับ 9 ผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาทำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

(5) นายอรัณย์ อัจฉรานิวัฒน์ หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

2) นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขและปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

3) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงครั้งสุดท้ายเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 30 คน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

4) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach. 1990 : 202 – 204) ปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่น 0.98

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและมีความสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.3.1 บันทึกเสนอให้บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.3.2 นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป

3.3.3 ผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามให้ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามไปจำนวน 335 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทำการวิเคราะห์ต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.4.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ

3.4.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาใช้ในการวิเคราะห์ โดยบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3.4.3 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางพร้อมกับคำบรรยายประกอบ

3.4.4 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตาราง พร้อมกับคำบรรยายประกอบ

3.4.5 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และหาน้ำหนักคะแนน เพื่อประกอบการสรุปผลและอภิปรายผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปรผลตามเกณฑ์ของเบส (Best. 1993 : 247) ดังนี้

สภาพการดำเนินงาน

4.51 - 5.00 หมายถึง มีสภาพที่สามารถดำเนินงานได้ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีสภาพที่สามารถดำเนินงานได้ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีสภาพที่สามารถดำเนินงานได้ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีสภาพที่สามารถดำเนินงานได้ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีสภาพที่สามารถดำเนินงานได้ในระดับน้อยที่สุด

ปัญหา

4.51 - 5.00 หมายถึง ปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.59 หมายถึง ปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.59 หมายถึง ปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.59 หมายถึง ปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนและเปรียบเทียบปัญหาการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยการทดสอบค่าที (t – test)

3.5.3 แนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาความถี่ และหาน้ำหนักคะแนน เพื่อจัดลำดับความสำคัญของแนวทางแก้ไข 3 ลำดับ ดังนี้ ลำดับที่ 1, 2 และ 3 (เลือกลำดับที่ 1 น้ำหนัก 3 คะแนน เลือกลำดับที่ 2 น้ำหนัก 2 คะแนน เลือกลำดับที่ 3 น้ำหนัก 1 คะแนน)

3.6 แผนปฏิบัติการวิจัย

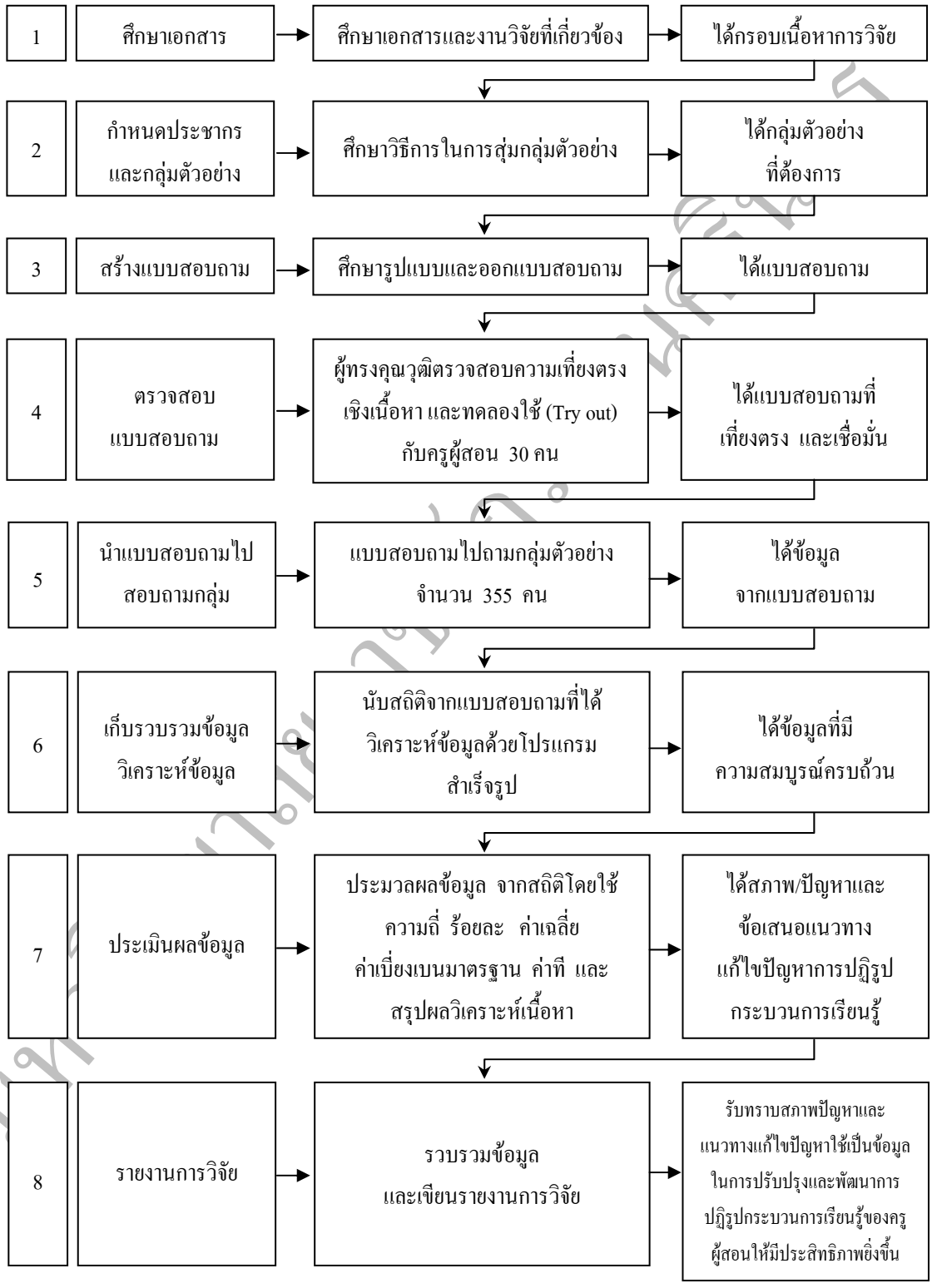

ภาพ 3 แผนปฏิบัติการวิจัย